

I A Cz 797/14

POSTANOWIENIE

Dnia 22 maja 2014 r.

Sąd Apelacyjny w Poznaniu Wydział I Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSA Roman Stachowiak

Sędziowie: SA Jan Futro (spr.), SA Małgorzata Gulczyńska

po rozpoznaniu dnia 22 maja 2014 r. na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa M. Z.

przeciwko Rolniczej Spółdzielni Produkcyjnej im. (...) w likwidacji z siedzibą w L.

o uchylenie uchwały

na skutek zażalenia powoda

na zarządzenie Przewodniczącej w Sądzie Okręgowym w Poznaniu z dnia 17 marca 2014 r.

sygn. akt XII C 87/14

uchyla zaskarżone postanowienie.

Małgorzata Gulczyńska Roman Stachowiak Jan Futro

UZASADNIENIE

Zaskarżonym zarządzeniem Przewodnicząca zwróciła pozew na podstawie art. 130 § 2 k.p.c. wobec nieuzupełnienia przez powoda jego braków w zakreślonym terminie.

Na zarządzenie to zażalenie wniósł powód zarzucając mu naruszenie art. 130 § 2 k.p.c. poprzez niezasadne przyjęcie, iż pełnomocnik uchybił terminowi do uzupełnienia braków pozwu oraz art. 139 § 1 k.p.c. poprzez błędne przyjęcie, iż wezwanie do uzupełnienia braków formalnych zostało doręczone zgodnie z wymogami tego przepisu.

W konsekwencji wniósł o uchylenie zaskarżonego postanowienia Sądu I instancji.

W uzasadnieniu zakwestionował prawidłowe awizowanie doręczenia a w szczególności przyznając, że otrzymał pierwsze awizo z dnia 5 lutego 2014 r. stwierdził, iż z uwagi na natłok zajęć zawodowych nie odbierał przesyłek awizowanych pierwszy raz w dniach 5, 6 i 7 lutego 2014 r., oczekując na drugie awizo. Zarzucił, że nie pozostawiono mu drugiego awiza. Jego próby odebrania przesyłki z Sądu okazały się nieskuteczne. Został poinformowany, że przesyłki odszukać nie można. Pracownicy punktu odbioru korespondencji indagowani stwierdzali, że awizo jest fizycznie doręczane jednokrotnie ale przesyłka pozostaje w punkcie odbioru przez 14 dni a drugie awiza „być może będą niedługo wprowadzone”.

Numer przesyłki uwidoczony na awizie, które zostało mu doręczone najbardziej zbliżony do numeru przesyłki znajdującej się w aktach sprawy, zawiera o jedną cyfrę więcej (25 cyfr).

Z daleko posuniętej ostrożności procesowej podniósł również, że samych adnotacji na przesyłce zawartej w aktach sprawy wynika, że przesyłka ta była awizowana w sposób uchybiający przepisom rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 12 października 2010 r. w sprawie szczegółowego trybu i sposobu doręczania pism sądowych w postępowaniu cywilnym. W szczególności zgodnie z § 7 ust. 1 pkt 1 wskazanego rozporządzenia po pozostawieniu zawiadomienia o możliwości odbioru przesyłki we właściwej placówce pocztowej operatora lub właściwym urzędzie gminy doręczający dokonuje adnotacji o niedoręczeniu przesyłki na formularzu potwierdzenia odbioru oraz adnotacji „awizowano dnia” na stronie adresowej niedoręczonej przesyłki i składa swój podpis.

W przypadku stwierdzenia braku przesłanek do uznania niniejszego zażalenia za oczywiście uzasadnione, wniósł o zwrócenie się do (...) S.A. o wskazanie danych personalnych osób składających nieczytelne podpisy na adnotacjach znajdujących się na przedmiotowej przesyłce i następnie przesłuchania tych osób w charakterze świadków, na okoliczność braku prawidłowego awizowania tej przesyłki oraz z przesłuchania mojej osoby w charakterze strony na tożsamą okoliczność.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje.

Zażalenie jest zasadne.

Skarżący ma rację, że warunkiem skutecznego doręczenia pisma sądowego w trybie art. 139 § 1 k.p.c. jest pozostawienie pisemnego zawiadomienia o złożeniu tego pisma w urzędzie pocztowym „na drzwiach mieszkania adresata lub w skrzynce pocztowej”, czyli - innymi słowy - awizo.

Artykuł 139 k.p.c. i instytucja doręczeń w ogólności jest częścią regulacji prawnego reżimu konstytucyjnego prawa do sądu w tym jego fragmencie, który dotyczy realnej dostępności do drogi sądowej i ukształtowania rzetelnej i jawnej procedury. W sprawach cywilnych, gdzie interesy stron pozostają często w konflikcie, zagwarantowanie faktycznej realizacji prawa do sądu musi być ukształtowane tak, aby obie strony (także pozwany) korzystały z równych gwarancji rzetelnej procedury. Wyważenie tego kompromisu ma kardynalne znaczenie dla oceny konstytucyjności badanego przepisu. Prawidłowe ukształtowanie praw i obowiązków obu stron w procesie i wyważenie kompromisu między ich sprzecznymi interesami, należy do ustawodawcy.

Doręczenie zastępcze jest powszechnie stosowane w różnych systemach prawnych i wszędzie ma podobną konstrukcję. Różnice dotyczą tego, czy doręczenie następuje poprzez pocztę, czy też policję sądową, a także tego, jak długi termin ma adresat do odbioru awizowanej przesyłki.

Artykuł 139 k.p.c. reguluje doręczenie zastępcze przez pozostawienie awiza pocztowego w miejscu zamieszkania adresata. W szczególności w ostatnim zdaniu § 1 nakazuje w przypadku bezskutecznego upływu terminu wynikającego z pierwszego awiza, czynność zawiadomienia należy powtórzyć. Kształt instytucji doręczenia zastępczego wyznaczają nie tylko przepisy art. 139 § 1 k.p.c., lecz również przepisy rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 12 października 2010 r. w sprawie szczegółowego trybu i sposobu doręczania pism sądowych w postępowaniu cywilnym (j.t. Dz. U. z 2013 r. poz.1350) przewidujące w § 8 ust. 2 pkt 1 dwukrotne awizo pisma sądowego w miejscu zamieszkania adresata, umieszczenie zawiadomienia o nadejściu przesyłki i miejscu jej przechowywania na drzwiach mieszkania adresata lub w jego skrzynce na listy oraz siedmiodniowy termin przechowania pisma w urzędzie pocztowym po doręczeniu drugiego awiza.

Adnotacje znajdujące się na kopercie nie odpowiadają postanowieniom § 7 i 8 wskazanego Rozporządzenia. Znajdujące się po drugiej, niżli adresowa, stronie przesyłki adnotacja „awizowano”, „awizowano powtórnie”, oraz „nie zastano”, zostały umieszczone w miejscu niezgodnym z cytowanym zapisem Rozporządzenia. Wątpliwości budzą także podpisy na kopercie.

Prawidłowe doręczenie zastępcze przewidziane w art. 139 k.p.c. zawiera domniemanie podlegające obaleniu, iż doręczenie nastąpiło (por. np. SN z 25 sierpnia 1999 r., OSN CP Nr 3/2000, poz. 52). Odróżnić przy tym należy

ustawowy termin 7 dni, który jest fikcją prawną (nie podlega obaleniu), z którego upływem doręczenie uważa się za dokonane i skuteczne, od samego domniemania doręczenia.

Skuteczność doręczenia przez awizo (art. 139 § 1 k.p.c.) warunkuje stwierdzenie, że adresat w sposób nie budzący wątpliwości został zawiadomiony o nadejściu przeznaczonego dla niego pisma sądowego oraz miejsca, w którym może je odebrać. Brak tego zawiadomienia, jak też wątpliwość czy dotarło ono do adresata: czyni doręczenie bezskutecznym (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 21 czerwca 1988r. III CRN 172/88 - LEX nr 8890).

Wobec powyższego Sąd Apelacyjny na podstawie art. 386 § 1 k.p.c. w zw. z art. 397 § 2 k.p.c. orzekł jak w postanowieniu.

Małgorzata Gulczyńska Roman Stachowiak Jan Futro